

ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
เทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

Enable Factors in Community Development Achievement Based
the Sufficiency Economy Philosophy of Tambon Sikeaw
Municipalities Mueang district Roi Et Province

ณัฐพันธุ์ ศรีจินดา* กาญจนา รอดแก้ว*

Natthaphan Srichinda* Dr.Kanchanaa Rodkaew*

สาขาวิชาพัฒนาชุมชน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*

Program in Community Development Program Faculty of Social Administration

Thammasat University*

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ มี 3 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด (2) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 264 คน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ปัจจัยภายนอกชุมชน เช่น การสนับสนุน ช่วยเหลือจากภาครัฐในการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน การสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายในชุมชน เช่นการมีส่วนร่วมสนับสนุนเงินทุน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาชุมชน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสร้างเครือข่ายระหว่างคนในชุมชนในการทำกิจกรรมและการพัฒนาอาชีพ โดยปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์ค่อนข้างมากกับความสำเร็จ

2. เทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดประสบผลสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนและประชาชนในระดับมาก โดยระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัวได้ดำเนินชีวิตอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น บุคคลในครอบครัวมีความสุขและพอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน เป็นต้น และในระดับชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้สมาชิก มีการรณรงค์ส่งเสริมการออม และมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตสินค้าที่เป็นของเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นต้น

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนพบว่า ประชาชนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง

4. ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า ระดับครัวเรือน/ครอบครัว ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายมีปัญหาหนี้สิน และขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และในระดับชุมชน พบว่าการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องการพัฒนา

ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังมีไม่ต่อเนื่อง ขาดการจัดหาแหล่งตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชน มีไม่หลากหลาย และขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านคุณภาพรูปลักษณ์ที่ทันสมัย สวยงาม และขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

คำสำคัญ: พัฒนาชุมชน, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study factors contributing to community development success according to the Sufficiency Economy philosophy of the community of Si Kae Subdistrict Municipality, Mueang District, Roi Et Province (2) to study the level of success in Community development according to the Sufficiency Economy philosophy of the community of Si Kae Subdistrict, Mueang District, Roi Et Province By using a questionnaire to collect data from the sample group of people living in the community of Si Kae Subdistrict, Mueang District, Roi Et Province, number 264 people. The results can be summarized as follows :

1) Enable factors inducing to community development achievement based on “the Sufficiency Economy Philosophy” were the external and internal factors of the community. To illustrate, the external factors comprised the support from the public sector in arranging the training courses in the principles of the Sufficiency Economy Philosophy, budget allocation, and marketing provision for the community products. Additionally, the internal factors consisted of people’s participation in giving money for the community development activities, exchanging experience, and building community network for activities and occupation development. The external and internal factors highly related with the achievement.

2) Tambon Sikeaw Municipalities, Mueang district, Roi Et Province achieved in implementing the Sufficiency Economy Philosophy in community development practices and people in the high level. In an individual/family level, their way of life was in a Sufficiency Economy Philosophy practice without exploiting others. Family members were happy and satisfied with their current life status. Moreover, in the community level, there was a money saving group for the members’ circulating capital. There was also the money saving promotion campaign and the money saving group setting in producing the products of Tambon Sikeaw Municipalities, Mueang district, Roi Et Province.

3) According to the understandings and comprehension in the concept and principle of the Sufficiency Economy Philosophy, the study found that the majority of people in Tambon Sikeaw Municipalities, Mueang district, Roi Et Province. comprehended the principle of the Sufficiency Economy Philosophy in a high level.

4) Regarding the problems and obstacles of the community development according to the Sufficiency Economy Philosophy, the study revealed that people in the household/family

level still lacked the accurate understandings and comprehension in making the income and spending account. They had a debt problem and lacked the eagerness in searching for knowledge or innovation to apply in daily life and develop their community based on the Sufficiency Economy Philosophy. In the community level, the study showed that the support and advocate in the Sufficiency Economy Philosophy from the relevant government sector was inconsistent. There was a lack of marketing sources for the community products and a lack of budget allocation for the community development activities. The community products were not varied and lacked quality and imaging development.

Keywords : Community Development, Sufficiency Economy Philosophy, Local Government Organization

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกในปัจจุบันโดยเฉพาะกระแสของโลกาภิวัตน์และการแข่งขันในระบบทุนนิยมส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายจากรอบด้านดังนั้นเพื่อให้ประเทศไทยสามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมโลกได้อย่างเข้มแข็งและไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) จึงได้มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไปสู่ความสมดุลยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกันที่ดีโดยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้แนะทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์อีกทั้งเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความพอประมาณมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อพร้อมรับต่อความเสี่ยงบนพื้นฐานของความรอบรู้ความรอบคอบระมัดระวังและคุณธรรมการใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวังควบคู่ไปกับการกระทำที่ไม่เบียดเบียนกันการแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันความร่วมมือปรองดองกันในสังคมจะสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่างๆของสังคมเข้าด้วยกันสร้างสรรค์พลังในทางบวกนำไปสู่ความสามัคคีการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนและการพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 2)

ปัจจุบันในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กำหนดพันธกิจของการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญไว้ 5 ด้านคือ 1) เน้นการพัฒนาคุณภาพคนในชาติให้มีความรู้คู่คุณธรรมและสร้างสังคมฐานความรู้ให้เป็นภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 2) ปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจให้แข็งแกร่งมั่นคงแข่งขันได้และเป็นธรรม 3) เสริมสร้างความเท่าเทียมและความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมรวมพลังเป็นเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง 4) ดำรงไว้ซึ่งความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มิมุ่งให้ชุมชนมีองค์ความรู้และภูมิคุ้มกันมีสิทธิในการเข้าถึงและจัดการทรัพยากรการอนุรักษ์คุ้มครองทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพให้พื้นฐานที่มั่นคงของสังคมไทยและ 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิดธรรมาภิบาลในทุกระดับมีการกระจายอำนาจเสริมสร้างประชาธิปไตยบริหารจัดการด้วยความโปร่งใสรับผิดชอบต่อสาธารณะและมีความยุติธรรม (สมพงษ์จิตระดับสุ้องคะวาทีน, 2560: 5)

การที่ภาครัฐได้น้อมรับนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการบริหารประเทศและบรรจุไว้ในแผนพัฒนาฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 -2564 ทำให้ประชาชนได้รู้จักหลักของความพอเพียงเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันจากการส่งเสริมของทุกภาคส่วนและทุกจังหวัดจึงเริ่มมีการดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้น้อมรับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาส่งเสริมเริ่มปรับใช้ในท้องถิ่นต่างๆ และได้ให้ความสำคัญในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน

โดยในปีพ.ศ. 2560 จังหวัดร้อยเอ็ดได้ร่วมกับกรมการพัฒนาชุมชนได้คัดเลือกชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอมือ จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นชุมชนต้นแบบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนเหตุที่เลือกชุมชนตำบลสีแก้วเนื่องจากชุมชนตำบลสีแก้ว ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เหลืออีกร้อยละ 10 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปประกอบอาชีพส่วนตัวและเลี้ยงสัตว์และอดีตที่ผ่านมาชุมชนตำบลสีแก้วประสบปัญหาการทำการเกษตรเป็นอย่างมากโดยผลผลิตทางการเกษตรของชาวบ้านที่ผลิตออกมาส่วนใหญ่มีแต่พอกินแต่ไม่พอใช้หรือบางครั้งไม่พอกินด้วยซ้ำไปเพราะการผลิตในช่วงที่ผ่านมาเป็นการผลิตที่มุ่งเป้าไปที่การขายเป็นหลักด้วยเหตุผลที่ต้องการตอบสนองกิเลสและตัณหาของตนเองต้องการมีต้องการอยากในสิ่งที่ตนเองยังไม่เคยมีโดยขาดสติในการไตร่ตรองอย่างรอบครอบหรือความไม่รู้ไม่เข้าใจจึงเดินตามกระแสนิยมหรือด้วยเหตุผลอื่นๆนานปีการเพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัวในสังคมขณะเดียวกันชาวบ้านก็สรรหาวิธีต่างๆในการนำมาปรับใช้ในการทำการเกษตรแต่ก็ไม่เคยประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรมแต่กลับสร้างภาระหนี้สินและปัญหาให้กับชาวบ้านมากยิ่งขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวนี้อาจารย์เริ่มเกิดความตระหนักและต้องการหาแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นเห็นผลในเชิงรูปธรรมจึงได้ร่วมตัวเป็นเครือข่ายชาวบ้านขึ้นในปีพ.ศ. 2546 เพื่อร่วมตัวกันแสวงหาความรู้ต่างๆในการทำการเกษตรจากองค์กรเครือข่ายภายนอกชุมชนตลอดจนร้องขอความช่วยเหลือการสนับสนุนด้านต่างๆจากหน่วยงานภาครัฐซึ่งในระยะแรกกลุ่มชาวบ้านต่างก็เรียนรู้ในการปรับแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยตนเองจนกระทั่งมีกลุ่มแกนนำเกษตรกรของชุมชนตำบล สีแก้วได้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตหลักสูตร 5 ธรรมชีวิตของธกส. โดยมีการให้ความรู้เรื่องของการทำปุ๋ยหมักการทำน้ำยาล้างจานทำแชมพูน้ำยาซักผ้าและปุ๋ยน้ำหลังจากการฝึกอบรมได้นำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดให้กับคนในหมู่บ้านและมีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆขึ้นในหมู่บ้านซึ่งต่อมาภายหลังได้มีการรวบรวมกลุ่มต่างๆมาไว้ที่เดียวกันและจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลสีแก้วขึ้นเพื่อความสะดวกในการบริการจัดการและดำเนินกิจกรรมของกลุ่มต่างๆรวมทั้งเปิดให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนทั้งในและนอกหมู่บ้านด้วยความกระตือรือร้นและความพร้อมของชาวบ้านที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหามาของชุมชนอย่างจริงจังทางจังหวัดร้อยเอ็ดได้ร่วมกันกรมการพัฒนาชุมชนทำการคัดเลือกชุมชนตำบลสีแก้วอำเภอมือ จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นชุมชนต้นแบบในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนโดยกรมพัฒนาชุมชนมีการดำเนินการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาส่งเสริมโดยสอนให้ชุมชนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตอีกทั้งให้ความรู้และร่วมดำเนินการเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ชุมชนในการจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อมทางชุมชนเช่นมีการณรงค์ลดการเผาขยะการแยกขยะเปียกแห้งก่อนทิ้งและการปลูกต้นไม้เนื่องในวันสำคัญเพื่อลดภาวะโลกร้อน เป็นต้น

ในด้านเศรษฐกิจของชุมชนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวบ้านมีกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนการใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกเช่นการนำเงินไปลงทุนในการทำมาหากินหรือเป็นค่าใช้จ่ายเล่าเรียนของบุตรหลานมีกองทุนหมู่บ้านส่งเสริมการลดรายจ่ายในครัวเรือนส่งเสริมชาวบ้านปลูกและบริโภคผักปลอดสารพิษการทำปุ๋ยหมักใช้เองในชุมชนการทำน้ำยาล้างจาน/แชมพูเพื่อลดรายจ่ายของคนในชุมชน เป็นต้น

จากการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลสีแก้วอำเภอมือจังหวัดร้อยเอ็ดตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบันอย่างจริงจังจนชาวบ้านในชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการนำแนวคิดปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจนประสบผลสำเร็จโดยยึดหลักการดำเนินชีวิตแบบที่ชาวบ้านร่วมคิดและตั้งขึ้นมาเองดังนี้ (ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2560ระบบออนไลน์)

1. การลดรายจ่ายมีการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ผักพื้นบ้านในทุกครัวเรือนการทำแชมพูและนํ้ายาล้างจานใช้เองในครัวเรือนและจำหน่ายให้กับคนในหมู่บ้านการทำปุ๋ยหมักใช้เองในหมู่บ้านเพื่อลดรายจ่ายค่าปุ๋ย/ยาฆ่าแมลงนอกจากนี้ยังมีผักปลอดสารพิษไว้บริโภคในหมู่บ้าน

2. ลดละเลิกอบายมุขหมู่บ้านจะมีการณรงค์การงดเหล้า/การพนันในงานศพ/ยาเสพติด/ออกกำลังกายทางไกลยาเสพติดและกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา

3. การเพิ่มรายได้ในชุมชนตำบลสีแก้วมีการจัดตั้งกลุ่มด้านอาชีพและกองทุนที่สนับสนุนด้านอาชีพแก่คนในหมู่บ้านหลายกลุ่มเช่นกองทุนหมู่บ้านกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลสีแก้วกลุ่มนํ้ายาล้างจานกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้ากลุ่มปุ๋ยหมักกลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มตัดผักและผลไม้และมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพ

4. การประหยัดมีการรณรงค์ส่งเสริมการออมมีการส่งเสริมการออมโดยมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ฯ ตำบลสีแก้วเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2544 สมาชิกเริ่มต้น 96 รายปัจจุบันมีสมาชิก 259 รายมีคณะกรรมการ 11 คน

5. การเรียนรู้มีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเช่นด้านการจักสานดนตรีพื้นเมืองการทำบายศรี ฯลฯ และมีการเรียนรู้ภูมิปัญญาจากผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านเช่นการสอนการทำบายศรี/ทำพาด

6. การอนุรักษ์มีการใช้ทรัพยากรวัตถุดิบในการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืนเช่นใช้ปุ๋ยหมักในการทำ การเกษตรการปลูกต้นกล้วยเพิ่มทดแทนส่วนที่นำไปใช้มีกิจกรรมการปลูกต้นไม้เนื่องในวันสำคัญต่างๆเป็นประจำเช่นวันพ่อวันแม่ ฯลฯ

7. การเอื้ออาทรมีการดูแลช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านเช่นผู้สูงอายุผู้พิการผู้มีรายได้น้อยผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนต่างๆรัฐรักสามัคคีหมู่บ้านจะจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญต่างๆเพื่อรวมให้คนในหมู่บ้านมีโอกาสได้พบปะพูดคุยสอบถามสารทุกข์สุขดิบซึ่งกันและกันเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีอันดีแก่กันของคนในหมู่บ้าน

จากการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนตำบลสีแก้วอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด นอกจากเกิดผลสำเร็จในเชิงรูปธรรมดังกล่าวแล้วยังส่งผลให้ชุมชนเทศบาลตำบล สีแก้วอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกในระดับอำเภอให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดร้อยเอ็ดในปี พ.ศ. 2561 และได้รับรางวัลประกวดกิจกรรมตามโครงการเชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น

นอกจากนี้ชุมชนตำบลสีแก้วได้รับการยอมรับจากกลุ่มองค์กรเครือข่ายประชาชนเกษตรกรรมหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนต่างๆเข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาชุมชนตำบลสีแก้วในฐานะที่เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอีกชุมชนหนึ่งจากความสำเร็จที่ชุมชนตำบลสีแก้วได้รับมิใช่เพียงแต่มีหน่วยงานภาครัฐเท่านั้นที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้ชาวบ้านน้อมรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปัจจัยที่สำคัญคือตัวกลุ่มชาวบ้านเองที่ตระหนักในปัญหาและร่วมเรียนรู้แนวทางแก้ไขปัญหามาด้วยกันทำให้พบหนทางที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนจากประเด็นปัญหาสำคัญผู้ศึกษาจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลสีแก้วอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ดทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาชุมชนอื่นในการน้อมรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประกอบการศึกษา ดังนี้

1. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลสีแก้ว
2. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
4. แนวคิดการพัฒนาชุมชน
5. หลักการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลสีแก้วตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
6. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่องปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการศึกษาวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้วอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 793 คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้ศึกษาใช้วิธีหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรที่ชัดเจนแน่นอนโดยการแทนค่าในสูตรของ Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e^2 = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 คำนวณได้ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{793}{1 + 793(0.05)^2} \quad \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 264 \text{ คน}$$

ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวนทั้งสิ้น 264 คนหลังจากผู้ศึกษาได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่จะเก็บข้อมูลกับหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้วอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ดจนได้จำนวนครบทั้งสิ้น 264 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือแบบสอบถามแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิดแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศอายุสถานภาพระดับการศึกษา อาชีพหลักการเป็นสมาชิกของชุมชนรายได้รวมของครอบครัวรายจ่ายของครอบครัวจำนวนสมาชิกในครัวเรือน บทบาทในครัวเรือนและภาระหนี้สินของครอบครัว

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้วอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ดประกอบด้วยปัจจัยภายในชุมชนและปัจจัยภายนอกชุมชน ผู้ศึกษาได้กำหนดระดับการสนับสนุน/ช่วยเหลือ/ให้ความร่วมมือออกเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้วอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ดประกอบด้วยความสำเร็จในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัวและระดับชุมชนโดยระดับความสำเร็จวัดจากระดับการปฏิบัติตนของชุมชนและประชาชนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชน

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 264 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.8 มีอายุระหว่าง 41- 50 ปี ร้อยละ 25.6 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 70.5 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 58.3 ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ร้อยละ 48.1 เป็นคนพื้นถิ่นดั้งเดิมของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ร้อยละ 67.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 3,001 – 6,000 บาท ร้อยละ 25.4 มีรายจ่ายของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 6,001 – 9,000 บาท ร้อยละ 19.7 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่เกิน 3 คน ร้อยละ 44.7 มีบทบาทเป็นหัวหน้าครัวเรือน ร้อยละ 44.3 มีภาระหนี้สิน ร้อยละ 53.0 โดย ส่วนใหญ่มีหนี้สินระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท

ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีทั้งปัจจัยภายในชุมชนและภายนอกชุมชน เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่าปัจจัยภายนอกชุมชน พบว่า ในภาพรวมชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายนอกชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดย 3 ลำดับแรก ที่ได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนในระดับปานกลาง ได้แก่หน่วยงานรัฐเข้ามาจัดประชุมอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนเกี่ยวกับการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้บริโภครู้จักและเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อต่างๆ เช่นหนังสือ เอกสาร ประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น และการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริม ความรู้

เพิ่มเติมในการทำการเกษตร การแปรรูปสินค้าทางการเกษตร (ดังตาราง 4.12) ปัจจัยภายในชุมชน พบว่า ในภาพรวมชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดย 3 ลำดับแรก ที่ได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนในระดับปานกลาง ได้แก่ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมสทบทุนเงินทุน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ ชุมชนมีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนเองได้ทำมา เพื่อสร้างเป็นชุดความรู้สำหรับเป็นแนวปฏิบัติของชุมชน และมีการสร้างเครือข่ายระหว่างคนในชุมชนที่มีความคิดและความต้องการคล้ายกัน เพื่อให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรม หรือประกอบอาชีพ

ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง (คะแนนระหว่าง 11 – 15 คะแนน) ร้อยละ 98.5

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก (ดังตาราง 4.19) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า **ระดับความสำเร็จในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัว** พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกของความสำเร็จในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัว ได้แก่ ได้ดำเนินอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รองลงมาคือบุคคลในครอบครัวมีความสุขและพอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบันในระดับมาก ประพฤติตนเองมั่งมัน และไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ไม่ว่าจะเป็นเหล้า บุหรี่ การพนัน ยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับความสำเร็จในระดับชุมชน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกของความสำเร็จในระดับชุมชน ได้แก่ มีการจัดตั้งกลุ่มออกทรัพย์ขึ้นเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้สมาชิก มีการรณรงค์ส่งเสริมการออม โดยจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้น และมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในตำบลสีแก้วในระดับมากที่สุด

ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับครัวเรือน/ครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นว่า ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีปัญหาหนี้สิน รายรับมีไม่เพียงพอ กับรายจ่าย และประชาชนบางคน/ครัวเรือนยังขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง **ในระดับชุมชน** กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นว่า การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการอบรม ประชุมให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำการเกษตรแบบพอเพียง การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังมีไม่ต่อเนื่อง การจัดหาแหล่งตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น การจัดงานแสดง นิทรรศการแสดงสินค้าของชุมชนยังมีในระดับน้อย สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชน มีไม่หลากหลาย และขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านคุณภาพ รูปลักษณ์ให้ทันสมัย สวยงาม และขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ค้นพบว่าปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น การจัดประชุม อบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชน การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักและเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริมความรู้เพิ่มเติมในการทำการเกษตร การแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เป็นต้น ในระดับปานกลางเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่า ชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายในชุมชนเช่นเดียวกัน อาทิ เช่น การให้ความร่วมมือของประชาชนในชุมชนสทบทุน เงินทุน บริจาคเงิน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาชุมชน การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างคนในชุมชน การให้กำลังใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรม หรือประกอบอาชีพ เป็นต้น

ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ประชาชนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูงเกี่ยวกับแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากจากข้อมูลปัจจัยการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐทั้งในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดให้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งการที่ประชาชนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูง ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจเนื่องจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ง่าย ไม่มีอะไรซับซ้อน ไม่ต้องลงทุนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงส่งผลให้ประชาชนสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย และทุกคนก็สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจได้

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับความสำเร็จในระดับทั้งปัจเจกบุคคล/ครอบครัวและปัจจัยระดับชุมชน ในภาพรวมประสบความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดยระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัว ประชาชนสามารถดำเนินอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นบุคคลในครอบครัวมีความสุข พอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน ตลอดจนไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ไม่ว่าจะเป็นเหล้า บุหรี่ การพนัน ยาเสพติด และระดับความสำเร็จในระดับชุมชน พบว่า มีการจัดตั้งกลุ่มออกทรัพย์ มีการณรงค์ส่งเสริมการออม เป็นต้น จากข้อมูลความสำเร็จของชุมชนกล่าวได้ว่าการน้อมรับแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถพัฒนาประชาชนและชุมชนได้ และถือได้ว่าสอดคล้องกับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสรรเสริญ วงศ์ช่อ (2544) ได้กล่าวว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เน้นการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความเข้มแข็งและมีความสุข และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับในทุกระดับของสังคม ไม่ว่าจะเป็นในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัว จะช่วยให้ใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ และดำเนินชีวิตอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ทำให้เกิดความสุขและความพอใจในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง และระดับชุมชน ช่วยพัฒนาชุมชนโดยมีการรวมกลุ่มทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีการช่วยเหลือแบ่งปันกัน มีการรวมกลุ่มและสร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างกัน จนนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่พอเพียงของชุมชนโดยรวม

จากความสำเร็จของการน้อมรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดที่อยู่ในระดับมากได้นั้น ส่วนหนึ่งล้วนมาจากการได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือและความ

ร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในชุมชนด้วย ถึงแม้ว่าจะมีระดับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือก็ตาม แต่ก็ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจากข้อมูลการทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยภายนอกชุมชน และปัจจัยภายในที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ทั้งปัจจัยภายนอกชุมชนและปัจจัยภายในชุมชนมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ปัจจัยภายนอกชุมชน อาทิ การได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ในการจัดอบรมให้ความรู้ การสนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เป็นต้น และปัจจัยภายในชุมชน อาทิ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชน การจัดตั้งกลุ่ม องค์กร เครือข่ายของคนในชุมชนในการพัฒนาอาชีพ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน เป็นต้น มีความสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จได้ ดังแนวคิดของคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2557) ที่ได้สรุปปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการน้อมรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตนั้น ชุมชนและคนในชุมชน ควรมีการพึ่งพาตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ใน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ คนในชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทบทวนกิจกรรมที่ตนเองได้ทำมา มีการสืบทอดและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

ดังนั้นจากผลการศึกษา และผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วยปัจจัยภายนอกชุมชน และปัจจัยภายในชุมชน มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดในการน้อมรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต เป็นการยืนยันได้ว่า การที่จะน้อมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตทั้งในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัวและในระดับชุมชน ได้ประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะสำหรับชุมชน ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครัวเรือน/ครอบครัว กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดกิจกรรมอบรม ประชุมให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายให้แก่ประชาชนให้การช่วยเหลือ สนับสนุนให้ประชาชนหันมาใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดต้นทุนในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในการทำพืชผักสวนครัว เพื่อให้ประชาชนปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง และช่วยลดรายจ่ายในครอบครัว และจัดให้มีกิจกรรม ที่ส่งเสริม พัฒนาประชาชนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง และเกิดความตระหนักในการแสวงหาความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในระดับชุมชน กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนเทศบาลตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีร้านค้าชุมชนธงฟ้า ที่ขายสินค้าราคาถูกกว่าท้องตลาดทั่วไป เพื่อช่วยลดรายจ่ายให้แก่ประชาชน ควรให้ความสำคัญ และผลักดันให้เกิดโครงการ กิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำการเกษตรแบบพอเพียง การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชน อย่างน้อยปีละ 1 โครงการ/กิจกรรม ควรประสานงานกับหอการค้าจังหวัด พาณิชย์จังหวัด ตลอดจนหน่วยงานเอกชน ในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ควรให้การสนับสนุน จัดหานักวิชาการที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านเข้ามาอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน ตลอดจนมีการศึกษาวิจัย พัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้รับมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของตลาด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

1. ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างน้อมรับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานด้านต่างๆ แต่ยังขาดการดำเนินการที่ต้องเนื่องตลอดจนผู้บริหารยังให้ความสำคัญในการส่งเสริม และพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับน้อยอยู่ ดังนั้น ควรผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญและผลักดันให้มีกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปีงบประมาณ

2. ควรจัดวิทยากร หรือพี่เลี้ยง สำหรับให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนให้ความรู้ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพด้านต่างๆ เช่น การทำการเกษตรพอเพียง การออม การจัดทำบัญชีครัวเรือน

3. ควรส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณสำหรับการทำกิจกรรมของชุมชนในการน้อมรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ เช่น การทัศนศึกษาดูงานชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง งานนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ สำหรับชุมชน

1. การน้อมรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตในครอบครัวนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยาก ไม่ต้องลงทุน และสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ดังนั้นประชาชนควรให้ความสำคัญ ใส่ใจ และตั้งใจจริงในการเรียนรู้ ซึ่งหากทำได้ หรือนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตได้ย่อมส่งผลให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

2. ควรให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน อาทิเช่น การประชุม การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ การคิดค้นกิจกรรม โครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ อีกทั้งสามารถนำมาปรับใช้ในครอบครัวของตนเองได้

บรรณานุกรม

- กังสดาล อยู่เย็น.(2554). “พลวัตชุมชนบ้านเป็ดในภายใต้แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง”. วิทยานิพนธ์
 สงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กำธน ไชยานนท์. (2548). ความรู้และความตระหนักที่มีต่อการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
 ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการแปลงทรัพย์สินเงินทุนในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอจุน จังหวัดพะเยา.
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ .
- กุลวดี ล้อมทองวีระภักทรานนท์. (2550). การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
 ศึกษากรณีบุคลากรสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ .
- เกษม ผดุงธรรม. (2553). การศึกษาเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชน
 บ้านเกษตรก้าวหน้า จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 สอนสุพรรณฯ.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ:สำนักงาน
 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2554.
- ชัยอนันต์ สมุทวานิช. (2556). **ทฤษฎีใหม่: มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: บริษัทสุขุมและ
 บุตรจำกัด, .
- สุเมธ ดันติเวชกุล. (2543). ไต่เบื้องพระยุคลบาท.กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มติชน.
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์. (2536). วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรางค์พิมล สายโรจน์. (2551). การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของคน กรณีศึกษา
 ชุมชนสหชุมชน โครงการเขตสายไหม. กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
 รังสิต.
- อนันต์ ศรีโสภณ. (2525). การวัดผลและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ, ไทยวัฒนาพานิช.
- อภิชัย พันธเสน และคณะ.(2556). **โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ:
 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อภิชัย พันธเสน และคณะ. (2549). **สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์
 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อรรถพล อุทุมพร. (2559) “การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลหารแก้ว
 อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการเมืองและ
 การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉรา ราชแก้ว. (2550). การทำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของพนักงานขับรถโดย
 สารประจำทาง จังหวัดปทุมธานี. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- อำพล เสนาณรงค์. (2541). **ประมวลพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่**.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุดมพร อมรธรรม. (2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ, แสงดาวการพิมพ์.
- เอื้องทิพย์ เกตุgray. (2551). การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของคน ตำบลคลองพระอุดม
 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
 ศาสตร์.